

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 7. oktober 2008

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings efterårssamling, tirsdag den 7. oktober 2008.

Grønlands Landsting behandlede følgende punkter:

Punkt 102:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges, at indarbejde kvalitative målbare krav i hjemmestyrets servicekontrakter.

(Landstingsmedlem Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

(1. behandling)

I begrundelsen for forslaget anførte forslagsstilleren bl.a., at der ved indgåelse af servicekontrakter med virksomheder og andre aktieselskaber ingen sikkerhed er for, om enkelte enheder, som der skal yde service, virkelig yder den service, som der er blevet pålagt dem via kontrakten.

I landsstyrets besvarelse anførte Landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigs-anliggender bl.a., at servicekontrakter anvendes til styring af opgaver, der ønskes udført af en ekstern operatør på vegne af Grønlands Hjemmestyre. I overensstemmelse med vejledninger er der allerede i hjemmestyrets servicekontrakter opstillet krav til ydelserne. I servicekontrakterne stilles der også krav til virksomhedernes rapportering.

Landsstyret finder, at landstingets krav til servicekontrakternes indhold mest hensigtsmæssigt kan fastsættes i finanslovene. I budgetbidrag til finanslovens enkelte konti angives de forudsætninger hvorunder bevillingen er givet. Man bør være opmærksom på, at for mange og for detaljerede krav til en servicekontrakt efterfølgende kan medføre, at ingen virksomhed ønsker at indgå en servicekontrakt med Hjemmestyret.

Landsstyret indstillede forslaget til forkastelse.

Rigsombudsmanden i Grønland
Indaleeqqap Aqqutaa 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi
Telefon: (+299) 32 10 01
Telefax: (+299) 32 41 71
E-mail: riomgr@gl.stm.dk
www.rigsombudsmanden.gl

Blandt partierne var der imidlertid bred tilslutning til det fremsatte beslutningsforslag, som blev henvist til behandling i landstingets finansudvalg forinden 2. behandling i landstinget.

Punkt 137:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at bane vejen for vandforsyning gennem vandindvinding af grundvand.

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)

(1. behandling)

I begrundelsen for forslaget anførte forslagsstilleren bl.a., at vandforsyning gennem vandindvinding af grundvand er spændende. Nukissiorfiit har stoppet boringer efter grundvand for steder med små fabrikker med henvisning til regler om, at der kun må anvendes overfladevand. Hun finder, at der kan arbejdes for at der må indvindes vand fra grundvand.

I landsstyrets besvarelse oplyste Landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed bl.a., at Nukissiorfiit har været involveret i projekter omkring anvendelse af boringer. Der blev i 2001 udført flere boringer, hvoraf der kun var en boring ved bygden Kangerluk, som kunne anvendes i offentligt vandforsyningsøjemed. Konklusionen blev, at det er vanskeligt at fremskaffe vand via boringer til den offentlige vandforsyning.

Der er en betydelig økonomisk risiko forbundet med forundersøgelser mv., som vurderes ikke at stå mål med den nuværende teknologi med anvendelse af vintervandtanke og afsaltningsanlæg. Afhængigt af de aktuelle forhold vil Nukissiorfiit dog anvende den vandudvindingsteknologi, der er mest samfundsøkonomisk. Hvis det i den enkelte sag er økonomisk forsvarligt, vil der blive anvendt vandboringer.

Det står enhver privatperson, næringsdrivende og Nukissiorfiit frit for at etablere boringer med henblik på at anvende grundvandet. Det eneste, der skal sikres, er, at drikkevandet til enhver tid overholder de gældende kvalitetskrav, at der kan etableres spærrezone (vandbeskyttelseszone) omkring boringerne og deres oplande, at vandforsyningsanlægget kan godkendes, at der kan gives indvindingstilladelse, og at der ikke opstår konflikt i forhold til f.eks. lokalplanen i det pågældende område.

Landsstyret indstillede at forslaget ikke nyder fremme.

Trods modstridende indstillinger blandt partierne til det fremsatte forslag var der tilslutning til, at forslaget henvises til behandling i landstingets bolig- og infrastrukturudvalg forud for 2. behandlingen i landstinget.

Punkt 78:

Nordisk Redegørelse 2008.

(Landsstyremedlemmet for Finansier og Udenrigsanliggender)

Ved fremlæggelsen af redegørelsen sammenfattede landsstyremedlemmet, at det har været et godt år for det nordiske samarbejde, som hjemmestyret har deltaget i. Bl.a. har

landsstyret i tæt samarbejde med Nordisk Ministerråd og dets svenske formandskab haft EU-kommissionen til møde i Ilulissat, for at drøfte EU's arktiske politikker.

På de nordiske fiskeriministres årlige møde er der vedtaget en fælles nordisk erklæring om forvaltning af sæler ud fra de principper om bæredygtig udnyttelse, som gælder i hele Norden.

Statsministrenes beslutning fra 2007 om at gennemføre det såkaldte globaliseringsinitiativ har medført, at alle sektorer i Nordisk Ministerråd er blevet nedskåret med mellem 2% til 5%. For hjemmestyrets vedkommende har dette kunnet mærkes på kulturområdet og på fiskeriområdet. På begge områder har man måtte foretage væsentlige omprioriteringer. Landsstyremedlemmet nævnte, at globaliseringsinitiativet også giver nye muligheder. Det er bl.a. landsstyrets håb, at de grønlandske forskningsinstitutioner har kræfter til at deltage i nogle af de nye programmer, som det nordiske topforskningsinitiativ vil gennemføre.

I forbindelse med kulturministrenes omlægning af deres nordiske samarbejde fik Nordens Institut i Grønland - NAPA - styrket sin stilling med henblik på udbredelsen af kendskabet til det nordiske samarbejde i Grønland. Hertil kommer, at det også er et formål at styrke kendskabet i Norden til Grønland.

I relation til de nye hindringer for den frie handel med sælskind, som EU-kommissionen har foreslået i juli i år, finder landsstyret det glædeligt, at man har fået nordisk opbakning til fangst og udnyttelsen af sæler. Landsstyret vurderer, at Grønland i "sælspørgsmålet" kan være sikker på de nordiske EU landes støtte i Bruxelles.

På miljøområdet har landsstyret sammen med Danmark aktivt arbejdet for at få gennemført nordiske markeringer i forbindelse med det kommende klimatopmøde i København i november - december 2009.

Landsstyremedlemmet fremhævede at man har haft en god dialog med Vestnordisk Råd. Han fremhævede den konference i Torshavn, som Vestnordisk Råd afholdt i juni omkring sikkerhed og sejlads i nordatlantiske og arktiske farvande. Landsstyret er i dialog med de danske myndigheder, som fortsat har et stort ansvar på beredskabsområdet. Denne dialog omfatter bl.a. hvilke krav til øget sikkerhed, man kan få gennemført på internationalt plan i FN's maritime organisation IMO.

I det kommende års nordiske samarbejde vil landsstyret være i konstant dialog med Island, som skal være formand for Nordisk Ministerråd i 2009. Landsstyret har derfor styrket kontakterne til Island, og landsstyremedlemmet har i år haft møde med den islandske udenrigsminister. Landsstyremedlemmet udtrykte tillid til, at Island vil give Vestnorden en positiv markering under deres formandskabsprogram.

De politiske partier udtrykte generelt tilslutning til den fremlagte redegørelse samt til landsstyrets deltagelse i det nordiske samarbejde. Redegørelsen blev af samtlige partier taget til efterretning.

Punkt 98:**Forslag til landstingsforordning om pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen.**

(Landsstyremedlemmet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke)
(1. behandling)

Ved fremlæggelsen af forordningsforslaget oplyste landsstyremedlemmet, at forslaget er et led i landsstyrets reform af førskoleområdet under navnet *Meeqquerivitsialak* - den gode daginstitution. Et af de første skridt i reformen har været at overdrage ressortansvaret for førskoleområdet til landsstyreområdet for undervisning mv. ud fra tanken om sammenhæng mellem førskole, folkeskole og videre uddannelse.

Landsstyremedlemmet oplyste videre, at der er lagt vægt på, at det enkelte barn er i centrum og endvidere, at børnene udvikler respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt for de principper, der er nedfældet i FN's Pagt. Ydermere understreges i forslaget respekten for barnets forældre samt bl.a., at barnet forberedes til et ansvarligt liv i et frit samfund i en ånd af forståelse mellem alle folk.

Ifølge landsstyremedlemmet skal førskoleområdet ændres fra at være pasning til en pædagogisk udviklende indsats, hvor der også bliver mulighed for at kunne virkeliggøre ønsket om forbedring af børns vilkår. Forordningsforslaget indeholder desuden krav om udarbejdelse af en kommunal børnepolitik, fastlæggelse af pædagogisk udviklingsarbejde, forskning og evaluering samt dokumentation og en ny model for styrelsen af de enkelte kommunale dagtilbud, hvor alle forældre har mulighed for at få indflydelse i dagtilbuddene.

Blandt partierne var der bred tilslutning til det fremsatte forordningsforslag, som blev henvist til behandling i landstingets udvalg for uddannelse mv. forinden 2. behandling i landstinget.

Punkt 110:**Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at udarbejde regler, der forbedrer kørestolsbrugeres mulighed for at få adgang til forretninger, kontorer og offentlige institutioner.**

(Landstingsmedlem Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)
(1. behandling)

I begrundelsen for forslaget anfører forslagsstilleren, at de handicappede kørestolsbrugeres adgang til offentlige bygninger er blevet drøftet i flere år, hvor ejere af f.eks. forretninger selv skal påtage sig dette ansvar. Dette er ikke blevet realiseret i tilfredsstillende omfang. Derfor bør det ved lovgivning sikres, at kørestolsbrugere har mulighed for adgang til forretninger, kontorer og offentlige institutioner

I landsstyrets besvarelse anførtes det bl.a., at den lovgivning og de regler, der efterlyses, er givet ved landstingsforordningen om hjælp til personer med vidtgående handicap og i bygningsreglementet.

Kommunalbestyrelserne fører i henhold til bekendtgørelse kontrol med, at bestemmelserne i bygningsreglementet overholdes. Landsstyremedlemmet for familie og sundhed henviste endvidere til, at landsstyret i samarbejde med kommunerne skal undersøge, hvor og i hvilket omfang kravet om tilgængelighed ikke er opfyldt.

Resultatet af undersøgelsen forventes fremlagt på landstingets efterårssamling i 2009. Landsstyret anbefalede at forslaget forkastes.

Blandt partierne var der bred tilslutning til intentionerne i det fremsatte beslutningsforslag, idet flere partier dog fandt landsstyrets besvarelse tilfredsstillende. Flertallets indstilling medførte imidlertid, at forslaget blev henvist til behandling i landstingets familieudvalg forinden 2. behandling i landstinget.

Punkt 121:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at etablere ny og bedre passagertrafik til søs i Grønland.

(Landstingsmedlem Anthon Frederiksen, Kattusseqatigiit Partiiat)

(1. behandling)

I begrundelsen for forslaget anførte forslagsstilleren, at passagertrafikken til søs er stærkt forringet, siden de gamle kystpassagerskibe *Kunuunnguaq* og *Disko* blev taget ud af drift.

Ud over at dette er et stort tilbageskridt for mange borgere er en til dels usikker trafik i den vidtstrakte kyst med joller stigende pga. manglende større passagerskibe. Dette fører ulykker med sig.

Der foreslås på den anførte baggrund genindførelse af kontinuerlig passagerskibstrafik fra Upernavik til Nanortalik om sommeren.

I landsstyrets besvarelse ønskede man bl.a. at genopfriske årsagen til den ændrede trafikstruktur:

”I forbindelse med finanslovene for 2003 og 2004 pålagde landstinget landsstyret at gennemføre en række besparelser på trafikområdet, for at opprioritere indsatsen på uddannelsesområdet. Formålet hermed var og er, at fremtidssikre det grønlandske samfund og understøtte processen mod en selv bærende økonomi.

Dette indebar, at der med virkning fra den 1. januar 2006 skulle spares 95 mio. kr. på trafikområdet. Det svarer til godt og vel en tredjedel af det samlede tilskud til trafikken.

Beslutningen om, hvilken transportform, der skulle anvendes på de enkelte destinationer blev taget på baggrund af grundige analyser af forskellige befordringsmuligheder med udgangspunkt i parametre som økonomi, kvalitet og leveringssikkerhed.

Det kan ikke undgås, at en besparelse i denne størrelsesorden kan mærkes, men det har været Landsstyrets hensigt at få den mest hensigtsmæssige trafikstruktur for pengene. For at få mest trafik for pengene, besluttede man at optimere kapacitetsudnyttelsen. Dette førte

til indførelsen af det énstrengede trafiksystem, hvor der ikke længere gives tilskud til to konkurrerende enheder.”

Landsstyret tilkendegav, at man ikke ønsker såkaldt utålelige trafikforhold. Men de eksisterende servicekontrakter på trafikområdet løber frem til udgangen af 2010. Kontrakterne er indgået under den forudsætning, at der kun er én befordringsmulighed i området. Landsstyret planlægger i 2009 at gennemføre en udbudsrunde med henblik på nye servicekontrakter på trafikområdet gældende fra 2011. I forberedelserne til denne udbudsrunde vil erfaringer fra de nuværende servicekontrakter blive inddraget. Også regionernes transportønsker vil søges imødekommet inden for de givne økonomiske rammer.

Landsstyret tilkendegav på denne baggrund, at tiden ikke nu er inde til at tilføre yderligere midler til trafikområdet. Landsstyret anbefalede at beslutningsforslaget ikke nyder fremme.

Flertallet af partier indstillede, bl.a. med henvisning til Landskassens aktuelle økonomiske stilling, at forslaget ikke nyder fremme. Forslaget overgik til 2. behandling i den foreliggende form.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne